

FOAIE

пентрѣ

МШТЕ, ШИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 39.

Luni 28. Septembrie,

1842.

Domnule Redactor!

Din Gazeta de Transilvania Nșterѣ I. a anѣлѣ кѣргѣторѣ се vede, кѣ оаре кареле, каре нѣчѣ аонат ла Фоиле ачесте пѣлѣ акѣм аѣ фост, тотѣшѣ воѣенце аѣ да поваѣѣ кѣм се скрѣѣ маѣ попѣлар шѣ маѣ сѣмплѣ. Nimik маѣ пѣѣин prin ачастѣ атеа скѣртѣ десватере вреѣ пѣѣлѣкѣлѣ а арѣта (кѣ пѣ сѣпт ѣнвѣѣат ѣн лѣмѣ маѣ пѣлте, декѣт афарѣ де чеа пѣмеаскѣ ромѣлѣ, сѣрвеще шѣ пѣѣнтел ѣнѣреще, маѣ пѣлт nimik); декѣт кѣ еѣ Gazeta шѣ Фоаѣа пентрѣ минте, инимѣ шѣ литератѣрѣ о ѣнделег, шѣ фоарте сѣпт ѣнѣлѣчѣт ѣнтрѣ лектѣра лор, шѣ нѣчѣ ѣ де лѣпсѣ, нѣчѣ се каде асе скрѣа маѣ сѣмплѣ шѣ маѣ попѣлар, дѣпѣ ѣнделесѣл чел маѣ сѣмплѣ а попорѣлѣ де жос ѣн шѣнѣде; кѣ атѣнча лѣмѣ ва поастрѣ чеа ромѣнеаскѣ нѣчѣ одатѣ ар маѣ пѣлнта, нѣчѣ сѣр кѣлтѣва, шѣ нѣчѣ кѣ сѣр маѣ пѣтѣра вреодатѣ ѣн ранѣл алтор лѣмѣ лѣминате. Еѣ ѣнтрѣ ачастѣ пѣрере сѣпт копѣнѣс. Dar D. T. ѣнѣкѣ маѣ вѣне веѣ шѣ. Казѣа ѣнпедекѣрѣѣ ла класа четѣторѣлор де мѣжлок пѣ е ка сѣ се скрѣе маѣ попѣлар сѣѣ маѣ сѣмплѣ, чѣ еѣ аѣлѣ кѣ е слава шѣ рара лор ѣнделетнѣчѣре ѣнтрѣ лектѣрѣ, кѣ дѣпѣ кѣм ам обсерват

пе ѣнѣ, кѣнд капѣтѣ Фоиле амѣлѣ, ѣндатѣ дѣпѣ деспѣтѣрареа лор каѣтѣ пѣмаѣ а аѣла чева ѣнтѣмпларе фаталѣ шѣ попорѣлѣ де рѣнд пѣѣкѣтѣ; че се атѣнѣе де алте полѣтѣчешѣ шѣ морале обѣктѣрѣ нѣчѣ вреа се шѣе, апоѣ де кѣтѣва вреѣн алт коплектор маѣ бѣгѣторѣ де самѣ, сѣѣ маѣ ѣѣѣторѣ де шѣнѣе аѣ рѣмегат кѣ кѣѣетѣл маѣ де амѣпѣнтѣл артѣкѣлѣ Фоѣлор шѣ деслѣшѣндѣѣ, атѣнѣеа се мѣнѣнеаѣе ка шѣ кѣнд пѣ аѣ маѣ вѣѣѣт а фѣ тѣпѣрѣте ѣн Фоѣ. Дечѣ

Ка сѣ поатѣ фѣеще кареле дѣн четѣторѣѣ де класа де мѣжлок, маѣ кѣ вѣн спорѣѣ, шѣ маѣ де грав венѣ ла ѣнѣелече-реа Фоѣлор, ѣ де лѣпсѣ фѣеще кѣрѣѣа ашѣ фаче кѣте ѣн вокаѣларѣѣ манѣскрѣс, ко-сѣнд ла оалтѣ вре о 5 сѣѣ 6 фоѣ де хѣртѣе кѣратѣ, скрѣнѣд ѣнтрѣнѣсѣл тѣте кѣвѣнтеле лѣѣ некѣноскѣте, венѣте ѣн Фоѣ дѣн тѣмп ѣн тѣмп (че сѣпт ѣнтрѣ парентѣѣе деслѣшѣте сѣѣ сѣѣ врео потѣѣе де де сѣпт *) дѣпѣ алѣаѣет, апоѣ ла вѣн-тоареле Фоѣ, де се шѣ аѣлѣ вреѣн кѣѣѣнт

*) Nș totdeauna, пентрѣ-кѣ ѣнеле пѣнѣдѣ-се ѣн парентескѣрѣ пѣла 1838, сѣѣ 39, пѣлѣ шѣ ла 1840, крѣдет кѣ ар фѣ преа де прѣсос але маѣ рекоаче.
Ped.

не диделес, дін вокаблларѣл сеѣ манскрис фортне не зшор се ва ддрепта ші диделеце, дѣпъ кѣм ші еѣ свѣскрисл де ачест метод фортне вѣне м'ам фолосит ші ддрептат.

Де кѣмба D. T. афлі де вѣне а фі ачест mod de пѣшире ддрѣ маї вѣпъ причепереа ші диделецереа Фоїлор ла класа де мѣжлок а лекторілор, плакъ ддрѣ зп Нѣмѣр ал Фоїлор ші алтор спре ддрептаре ал ддрѣртѣши, ші еѣ тѣ воїѣ вѣкѣра де кѣмба кѣ ачаста ам фолосит кѣва. Ддрѣ алтеле тотдеаѣна рекѣпѣскѣторѣ мериелор D. T. пентрѣ — — — ретѣн шчл.

Ддрѣ Бѣнат сатѣл Торакѣл мѣк, 1842. Аѣгѣст.

Simeon Oprian,
парох ші ддректор локал.

Domnia Dr. St. J. Pot ші Romania Арделені ддрѣнаптеа Дѣмнеалѣ ддрѣ привѣнцѣ кѣтрѣ свѣеретеле Маѣарілор деспре панславѣстѣ.

(Капет.)

Че се аѣнѣ с). De zica Аѣторѣлѣ, кѣ Romania Арделені ар приві ддрѣ Romania адеврѣрата лор патріе: ачаста нѣ есте адеврѣратѣ; дар нѣчѣ кѣ поате фі: пентрѣ-кѣ есте шѣтѣт, кѣ нѣ Romania Арделені се трагѣ ддрѣ принѣпате, чѣ Ардеалѣ а дат ачеле мѣлте, — пентрѣравѣле колоніи атѣт Молдовеї кѣт ші Romaniї. Дар Domnia теѣ, Romania Арделеанѣ шѣте преа вѣне, кѣ Ардеалѣ есте адеврѣрата лѣ патріе, ші ачаста о шѣтѣ ші ддрѣнѣ ші о мѣртѣрѣсескѣ адѣ-

кѣнд аѣнѣте атѣт Маѣарѣлѣ де вѣкѣа лѣ патріе кѣт ші Сасѣлѣ. Кредѣ кѣ ші се ва фі ддрѣнѣлат сѣ азѣ ші Domniata, кѣм ам азѣт еѣ, кѣ Romania ддрѣнѣ кѣнд арѣ а фаче кѣ Ддрѣрѣл, ддрѣре алтеле ддрѣ шѣте зѣче ші ачѣаста: „La Săltia (ашѣа зѣче Ддрѣнѣл ддрѣ локѣ Skitia орѣ Săltia), ла Săltia, de unde ai venit — — — шчл!“ Еѣ ам азѣт ворѣе де ачѣсте кѣ зрѣкѣле теле. — Асѣменеа принѣтрѣнѣ епѣтет че дѣ Сасѣлѣ, Romania ддрѣ адѣче аѣнѣте де „Flandria!“ — Оаре асѣменеа пѣрерѣ традиѣионале нѣ ддрѣсѣмнеазѣ нѣмѣк? Оаре принѣ ачѣсте, Romania, пе каре Domniavoastre ддрѣ сокотѣдѣ атѣт де простѣ, нѣ дѣ ел а ддрѣелеце, кѣ атѣт Маѣарѣи кѣт ші Сасѣ аѣ венѣт аѣчѣ маї тѣрѣзѣ, — аѣ венѣт ла Romania? —

Ддрѣсѣ Domniata зѣчѣ, кѣ Romania нѣмѣште пе Цара ромѣнеаскѣ нѣмаї „Царѣ“ (das Land) адекъ патріе. Ашеа есте; дар мѣтѣ Domniata, кѣ ші кѣвѣнтѣл Ардеал, — пентрѣ каре ші Ддрѣрѣи ші Romania ш-аѣ вѣтѣт капетеле сѣ-л ддрѣвѣкѣ, ачѣа дела „Erdő hely“ (локѣ де пѣдѣре!!), ачѣстѣи дела „are deal!“ — шѣтѣ Domniata кѣ ачѣст кѣвѣнт есте кѣлѣтѣкѣ = „Ardál“ ші кѣ ддрѣсѣмнеазѣ тот „terra“ = das Land = „Царѣ?“*) Кѣнд дарѣ Romania нѣмѣште пе Romania „Царѣ,“ ка ші пе „Ардеал,“ — мѣкаркѣ ел нѣ маї ддрѣелеце ачѣст кѣвѣнт, — нѣ

*) Etimologia кѣвѣнтѣлѣ кѣлѣтѣкѣ „Ardál,“ нѣлѣ ддрѣ лѣмѣеле семѣтѣче ші алѣтѣрѣареа пе лѣнѣгѣ алте кѣвѣнѣте кѣмнѣте ддрѣ Еѣропа, преѣтѣ ші ачѣеа, кѣ „Ардеал“ нѣ поате венѣ нѣчѣ дела „Erdő hely,“ нѣчѣ дела „are deal,“ — се вор арѣта ддрѣ фѣгѣдѣсѣта dicsertație деспре „originea Dacia lor.“

лпсепнеазъ къ с'ар лъпъда de patria de аичі, чи аратъ пѣмаі, къ ши дпколо de карпаді есте патріе ромънеаскъ. — Адевърат, къ ел ворвеште de „Царъ“ къ dsiuшіе ши къ офтърі; dar de че? Казса о дескопері Domniата піезишѣ аколо, unde чері пентрѣ Ромъні ачееа че ле лпсеште. — Ши кънд ворвекѣ Ромъніі Ардемені de чеі дп Цара мвнтенеаскъ орі дп Молдова, пічі одатъ пѣ азі зикънд: „Аколо сжнт крештині de аі пострі,“ — тькаркъ вѣтъл попор ромънскѣ дп Ардеал а сѣферіт дестъле пеказрї ши крѣзімі пентрѣ крединда са дела недрептатеа веакърілор трекуте; — еі ворвекѣ тотдеазна ашеа: „Дпколо сжнт фраці de аі пострі, еі ворвекѣ тот ромънеште ка ши поі, аѣ дрегъторі ши жѣдекъторі Ромъні шчл. Че лпсепнеазъ ворвеле ачесте, пе каре кредѣ еѣ къ ле аі аззіт ши Domniата дестъле орі? Ачесте аратъ, къ ачест попор; пе каре фраціі магіарі дп сокотескъ атът de простѣ, дпкът кредѣ къ къ оарекаре фачері de вине дп вортомі съ-ші лапедe націоналітатеа, — ачест попор зикѣ, къ тоатъ пелмвѣдътѣра лѣ аѣ пѣстрат тот de а зна сімдімінте націонале, — сімдімінте, каре акът крескънд ши маі тълт, атът дп оарекаре лѣмінь, — кълт ши кіар дп ворвеле магіарілор деспре магіарizare, пѣ се вормаі стпнде пічі одатъ! — Ашеа dar, Domnъл меѣ, Ромънъл Ардеаланѣ штіе, къ Ардеалъл есте адевърата лѣ патріе, dar штіе тотдеодатъ, къ ши дпколо de Карпаді сжнт фраці de аі лѣі, къ ши ачеле сжнт патріі ромънешті.

Дпкъ зна дпаште de а зиче ретас —

вѣн Domnълѣ Автор. Дѣтнеалѣ пентрѣ сігѣрїтатеа Ардеалълѣ сѣтѣвеште о політікь, пе каре пѣлѣмаі ка Ромънѣ, чи ши пѣмаі ка Ардеалан пѣ аш сѣтѣі-о піменѣі. Ачестъ політікь есте, ка Ромъніі Ардемені съ се трагъ ши съ се лпстреінезе къ тотъл de кѣтре Ромъніі дп прпнціпате! Съ лъсът, къ, дѣпъ пропъшїреа че а фъкъто націоналістъл атът дп прпнціпате, кълт ши дп Ардеал, ачестаста пѣ се ва пѣтѣ пічі одатъ, ши о дппѣртъшїре сѣфлетеаскъ ва фї тотдеазна дптре Ромъніі de дпколо ши дптре чеі de дпкоаче: dar дптревареа есте, че сігѣрїтате ар авѣ Ардеалъл, кънд фактома орі пелѣчїреа de о дппѣртъдіе славікь зпїверсалъ с'ар реалїза, — кънд пѣтерпїкъл колос дела мїазъноапте, ар дпплънта пажора са — съ пѣ зикѣ маі de парте — дп валкан, спре мїазъзі, ши спре апѣс дп Черна дпкоаче — ши дпколо de дѣпѣре дп дерміі Савѣлѣі орі аі Дравѣлѣі, іар de кѣтрѣ Ардеал дп Карпаді, — кънд прпн ѣрмаге Ардеалъл с'ар дпкїде? Че сігѣрандіе ар авѣ атѣпчі Ардеалъл? — Авторъл вїсеазъ de пеште сімпнатїі, de каре фолосїндъсе Рѣсіа дп Цара ромънеаскъ ши Молдова, лесне ва траѣе ачесте прпнціпате ла сіне; dar Дѣтнеалѣі пѣ кѣпоаште прпнціпателе, пічі дѣхъл Ромънілор de аколо. Еі, Ромъніі сжнт даторї рекъноштіндъ ши тълдешїре пентрѣ тълте фачері de вине че аѣ прїміт дела Рѣсіа; ши ачестъ даторїе дп опреште de а гънді de врео політікь атът de прїмеждїоасъ дп партеа ачелеі пѣтерї*),

*) Bezї tѣтшп дп materia ачестаста ши маі de крѣнд доатъ корреспондїнде дп Gazeta зпїв. дела Августѣрг Npїї 262 ши 263. Red.

токмаї ашеа, прекъм ши пе тине ши пе
 Азторъа постръ не опрескъ претипештиле
 релациї днтре къртеа поастръ ши днтре
 чеа рѣсеаскъ; ва днкъ еѣ кредѣ, къ пъ-
 лъчиреа ачеаста есте маї тълт дн капетеле
 Еврoпeнiлoр декът дн лiнiа кърскъ-
 лъї политичеї рѣсештї. Днсъ къ тоате къ
 кредем възеле ши невѣтъмътоареле ско-
 пѣрї але алатей поастре пѣтерї, маї къ
 сеатъ сѣнт чел де акъм цепенос ши тъ-
 рипинос Автократор, дар есте адевѣратъ
 ши ачееа, къ дн статѣрї къ политикъ маї
 традиционалъ, прекъм есте ши вечина
 Рѣсiа вѣл, вѣрвадїї карїї днѣ дн тълпъ
 кърта, пѣ сѣнт тотдеавна кърта ачї, чї
 де тълте орї Сателїдї аї днтре дїѣрѣ-
 рїлор: де тълте орї се трагѣ де къртъ
 еле, дн локъ де але тълпа дншїї. Съ
 пѣнем дар, къ ор съ вїпъ ачеле днтре-
 дїѣрѣрї, каре вор сїлї пе пѣтерї ла ачеа
 лъптъ таре пе талѣрїле дѣпѣреї де жос:
 атѣпчї принципателе де воїе ши де невоїе
 вор тревѣї съ се плече орї днтр'о парте
 орї днтр'алта. Оаре акъм пентрѣ ачеа
 днтѣмпларе, п'ар фї маї вїне а да че се
 кѣвїне Ромѣнїлор де аїчї ши а лъса пе
 чеї дн принципате съ вазъ кѣт есте де
 вїне спре а пѣс, — а-ї апропїа днкоаче
 ши пѣ а-ї днтреїна де къртъ пої, — ши
 ашеа а мїжлочї, ка атѣпчї еї съ днтoар-
 къ фрѣнтеа къртъ апѣс ши чеафа къртъ
 мїазъноапте, ка апої ла сѣжршїтѣл лъптеї
 съ терѣїаскъ а се рїдїка днтр'ѣн стълпѣ
 апѣрѣтор Еврoпeї ши анѣмїт Ардеалълї?
 Ромѣнїї сѣнт вреднїчї де ачеаста; къчї
 пѣ сокотїдї, къ рекъноштїнда къ каре еї
 сѣнт даторї къртъ мїазъ ноапте, дї ва
 адъче пе еї вреодатъ аколо, ка съ пофтеа-
 скъ а інтра дн днтпѣрѣдїа Славїкъ; а-

чеаста пїчї одатъ. Исторїа принципателор
 арагъ, къ еле с'аѣ невоїт тотдеавна, а фї
 де сїне, къ леїле ши ашезъмпнтеле лор
 нациoнале. Штїм вїне, къ Сѣлтапї Ос-
 манї, Рїдїї Ънгарїеї, Рїдїї Полонїеї ши
 приндїї Ардеалълї, тодї с'аѣ сїлїт фїеш-
 каре пентрѣ интересъ съѣ а пѣне тълпа
 пе принципате ши але кѣпрїнде: Османїї,
 ка апої дн вѣрѣл Карпадїлор съ поатъ
 пѣвълї маї вїне дн Еврoпa ши анѣмїт дн
 Ардеал ши Ънгарїа, їар честелалте пѣтерї,
 ка съ поатъ авеа пе Османї кѣт маї де-
 пѣртадї де цѣреле лор ши съ ле пѣне
 пїедека дн дѣпѣре, — ши къ алапделе
 челе маї тълте днтре ачеста пѣтерї ши
 днтре Домнїї принципателор с'аѣ фѣкѣт
 къ ачест скопѣ, днсъ пе тѣкѣте. Дар
 Домнїї принципателор, дндатъ че аѣ пѣ-
 трѣнс дн политика алапдїлор, аѣ фѣкѣт че
 аѣ фѣкѣт ши с'аѣ стѣлс дн лацѣ; ши тъл-
 каркъ о деплїнъ неатѣрпаре п'аѣ довѣн-
 дїт, дар пе лъпгъ вн вїр кѣвїпчїос аѣ
 їсѣвтїт а сѣсцїне чеа дн лъзптрѣ естїме
 нациoналъ. Дакъ еї атѣпчї, кѣнд ераѣ дн-
 сѣфледїдї пѣмаї де драгостеа къртъ къ-
 тїнѣл пѣрїптескъ ши де кредїнда лор, аѣ
 їсѣвтїт ши с'аѣ днѣт: къ кѣт маї вѣртос
 акъм, кѣнд а днченѣт а-ї днсѣфледї ши
 нациoналістѣл, вор дорї ши се вор сїлї а
 лъкра ка съ пѣ се днпїдѣ де къртъ ачеа
 вїтоаре днтпѣрѣдїе славїкъ, де каре вѣ
 темедї. Адевѣрат пѣсѣра лор е фoарте
 критїкъ, фїнд чеа маї таре парте днкѣн-
 дїѣрадї де попоаре славе; днсъ токмаї
 де ачееа, адевѣратѣл Ардеалънѣ тревѣе съ
 се сїлеаскъ а-ї апропїа ши маї тълт де
 Еврoпa апѣсеапъ ши а-ї ажѣта днтр'ачеа-
 ста, їар пѣ а-ї днтреїна дѣпѣ кѣт чере
 Домнїл „Рот.“

Ачесте кѣм ам зис, пѣмаї posito са-
su; — iar noi din parte не нѣ не зним кѣ
ачеїа, карїї дѣшї факѣ о спаїтѣ дешепартѣ
din пѣлѣчїрїме лор, деспре скопѣл аїїатѣ-
лѣї пострѣ вечїнѣ.

Дѣкѣ одатѣ: еѣ сѣпт мѣлѣзїтї шї
кѣ ачееа, че чере Домпѣл „Рот“ пентрѣ
Ромѣнїї Арделенї, дѣсѣ пѣмаї кѣ мотивеле
шї кѣ скопѣл Дѣмпнеалѣї нѣ м'ам пѣтѣт
дѣмпѣка шї де ачееа ам лѣат дѣдрѣспеалѣ
де а фаче ачесте вѣгѣрї де сеатѣ.

Брашовѣ, 26. Август 1842.

М—кѣ.

ФАБРИКЪ ПЕНТРѢ INSTRUMENTE DE АГРИКѢЛТѢРѢ.

De маї мѣлѣї анї, D. Сакетї дѣшї плѣ-
зїсѣ де а фаче аїче о фабрикѣ пентрѣ ін-
струменте де агрикѣлтѣрѣ, дѣсѣ мїжлоаче-
ле шї дѣделетнїчїрїме сале нѣ л'аѣ ертат;
кѣ тоате ачесте дѣкредїцат де фолосѣрїме
че поате адѣче дѣреї зп асемене ашезѣ-
мѣнт, аѣ алкѣтѣїт о асоциаѣїе, пентрѣ а
пѣне дѣ лѣкраре ачестѣ фабрикѣ. Патрѣ-
зечї акѣїї с'аѣ фѣкѣт, дїн каре трїїзечї пѣ-
маї аѣ дѣтрат дѣн каса соѣїетѣдѣї, iar зече
с'аѣ дат Дѣмїсале ка фондатор шї дїректор
ашезѣмѣнтѣлѣї. Преадѣлѣдатѣл пострѣ
Домп аѣ лѣат ачест ашезѣмѣнт сѣв аса
протекѣїе. О персоанѣ дїн порѣнка сѣа-
тѣлѣї адмїнїстратїв се трїмїсѣ дѣн Франѣїа
спре а адѣче фабрїканѣїї дѣн старе а повѣ-
дѣї фїеншїкареле дѣн парте, лѣкрѣрїме че
D. Сакетї авѣ а дѣмплїнї. Дѣн ачест тїмп
Дѣмпнеалѣї се дѣделетнїчѣа кѣ зїдїреа ате-
лїлор. D. Пелїе компанїонѣл сѣѣ, воїнд а
фї пѣрташ де ачестѣ лѣкраре индѣстриалѣ,

се прїмї ка ателїїле сѣв фїе зїдїте не локѣл
сѣѣ, пентрѣ а сѣѣпа не соѣїетате де а кѣмп-
пѣра о пропрїета, лѣкрѣ че нѣ ар фї пѣтѣт
сѣл факѣ кѣ 1500 галбенї, продѣшї дїн 30
акѣїї. Сѣв тречет дѣн тѣчере тоате гревтѣ-
дїме дѣнвїнсе, шї остепелеле че аѣ тревѣїт
сѣв жѣртѣеаскѣ пентрѣ а аїїїонѣе ла пѣнтѣл,
дѣн каре се афѣл асѣѣїї фабрїка. Сокотїнѣа
пѣвѣлїкѣ ї ва да дрептатѣ ла ачееаста. Фа-
брїка фїїнд гѣтїтѣ, фабрїканѣїї сосїдї дїн
Франѣїа, дїреѣїа се вѣзѣ невоїтѣ а алерга
ла гѣбернѣ, кареле сѣв контрол о дѣмпрѣ-
мѣтѣ кѣ 1500 галбенї, ачестѣ сѣмѣ аѣ
фост пѣмаї пентрѣ а дѣндеплїнї дѣн парте
їнструментеле фабрїчѣї шї а о пѣне дѣн
старе, ка ла 15. Април се поатѣ гѣтї доаѣ
машїне де трїерат грѣѣ, кѣ зпелтеле лор.
Ачесте машїне фабрїкате де D. Хофман
дїн Нансї (Франѣїа) вор продѣче 24 кїле
де грѣѣ вїне трїерат дѣн 24 часѣврї, фолос
дестѣл де таре пентрѣ Царѣ; не лѣнѣгѣ
ачесте пайле рѣмѣнѣ дѣнтреїї шї се пот
дѣнтревѣїнда ла акоперїтѣл каселор прїн-
сате. Се маї адаѣде дѣкѣ, кѣ грѣѣл трїе-
рат де ачесте машїне спорѣще кѣ о 1/2 ла
кїлѣ, шї нѣ аре нїчї декѣм дѣрпѣ шї се-
тїнѣе стрїеїне, ва дѣкѣ се поате дѣнтревѣ-
їнда дѣн негод кѣ кѣшїїг де 10% маї мѣлѣт,
декѣт кѣ ачел трїерат де каї.

Дѣпѣ патрѣ лѣнї дїн фабрїка ачееаста
вор еїшї: 2 машїне де трїерат, о кѣмпнѣлѣ
зѣчїмалѣ че ва дїнѣ гревтате де 1500 окѣ,
о машїнѣ де сѣтѣнат де зп кал, зп плѣт
маї тот де фїер, о вѣкѣтѣрїе енѣлезѣ, де
каре с'аѣ тїрат тодї карїї аѣ вїневоїт а вї-
зїта фабрїка. О машїнѣ де фабрїкат кѣе
се ва пѣне дѣн лѣкраре, инструментаеле пентрѣ
фабрїкареа ачестор лѣкрѣрї, сѣпт маї
гата. Іашї.

Спїк.

FABULA.

Ochiul, si ochenasiul (Microscopium).

Nэ тэ пот mira de tine
 Овенаш тирап кэмпиліт;
 Къ фачі жэкріі din mine,
 Каре сжнт спре ачэ zidit,
 Съ въз тоате, кэп сжнт, дрепте,
 Съ пэпъ лас ла 'ншеларе,
 Din циндаріџ de пе пэрете
 Тэ фачі артэсаріџ преа таре,
 Din рэгънде лігеръле
 Аръці пасърі свэрътоаре.
 Nedрептэці фачі ші маі греале
 Dinтрэ tine зрнътоаре,
 Къ din скрісорі, кжнд вреі, възне,
 Нэмаі пэпктэрі пекзпрінсе
 Аръці, аше ал меџ пэме
 Стріці! тэчеавоі? каде-цісе?

Окъзле амікъл меџ!
 Нэ сжнт дншелътор еџ,
 Bede сінгэр Dзмпнезеџ!

Есте 'н лэте о фантазіе,
 Каре жоакъ роль 'нгіе,
 Каре тжпа дреантэ 'нвіе.

О сілеще ш'о адвнъ,
 Ка пайптеці съ тэ пэпъ,
 Къ партеа, кареі маі възпъ.

Тірншоареі і съ пѣде,
 Асі лэкрэ кэ доведе,
 Къ алфел лор рѣ лі съ шеде!

Извіте! зісџ
 Мжпа, ші рісџ,

Къ феце доаз
 Ноі фінд, поаз

Не фачем трѣдџ,
 Къ мэстра крѣдџ!

Аші пэне ші днвѣцътэра, дарџ о лас съ о
 гъчаскџ алці.

Ноак.

ВАЛАЛА.

Днпре монзментеле тэреде а тнмпъ-
 рілор позџ, се пэпърџ Валала. Ачеастџ
 zidіре, менітџ а пэстра адъчере-ампте а
 фаімошілор варваді, ші фетеі Германе,
 ідеатџ ші фѣкѣтџ де стрълъчнтъл краіџ а
 Баваріеі, дэпъ доіспрезече ані де ла пэне-
 реа темеліеі сале, аре а се дескіде дн ачест
 ап ла $\frac{6}{18}$ Окт., че есте zіоа анівэрсалџ а
 възтліеі де Ліпска, дн каре Germania аџ
 арэпкат цігъл Domніеі лзі Наполеон. А-
 чест монзмент есте днсътпнат спре фаіма
 Германіеі днпреці, ші дн а са кэпрндере
 аре адвнате пэтеле тэтэрор варваділор ші
 а фетеелор марі, че с'аџ деосевіт дн стат,
 дн вісерікџ, дн шіінде с'аџ дн рџсвоіџ.

Валала, заче пе малъл стжнг а дџ-
 пэреі, 2 міле дела Регенсвэрг, віс-аві кџ
 рвітеле кастелълі Стэфф, (везі Ікоана
 Лэтеі апъл 1841 Nr. 40) пе о стжнкџ
 днпалтџ де 304 палме песте лэчліл апеі
 дэпэреі. Де аіче се днтінде прівіреа пэп'
 ла Алпі. Краіџл аџ алес ачеастџ позіціе,
 ші архітектџ Л. Кленге, аџ zidіт ачест
 монзмент дэпре прототнпъ де Партепон
 дела Агена дн стілъл Аптік-Dорік. О ска-
 рџ тэреадџ дэче пэпъ ла терасџ (тэрнац),
 ші фацада аре 52 колоане гроасе де 7 пал-
 ме. Лэпцімеа Валалеі кџ тераса аре 264,
 лэрцімеа 120 ші днълцімеа 80 палме.
 Скара есте дн днтндере де 232, дн днъл-
 ціме де 160 ші дн лэціме де 328 палме.
 Фронтопъл е днподовіт кџ скълтэріле де
 марморџ а фаімосълзі Швапенталер. Де-
 спре партеа дэпэреі днфѣцшоазџ словозі-
 реа Германіеі де сџвт domніа Францезілор,
 іар деспре алта, фаімоаса възтліе а лзі
 Херман, дн каре с'аџ днвіне легіоанеле
 Romane.

Акоперетжитъл есте тот де фьер фъръ чеа маї микъ вккъдикъ де летн. Ъшіле челе марї де бронз де 42 къптаре, дък љн о салъ де 160 палме лъндїме шї 56 лъдїме. Стрълъчїреа подоавелор љнтрече тоатъ љнкїпѣреа прївїторїѣлї. Павеаоа есте де мозаїк пестрїцѣ, сѣфїтъл (подъл) де табле де бронз альѣстрїе къ розете де аър шї пе фріс се вѣд љнтре арабесче афрїте зїнї шї іроїї Германїеї. Пърееїї сѣнт де марморъ рошіетїкъ шї альбіе, пе каре къ літере де аър сѣнт љнскрїсе пѣміле варваділор шї а фетеелор Германїеї, а кърора портретърї пѣ с'аѣ пѣтѣт афла.

О галерїе де марморъ альбіе шї сѣрїе љнкѣпїѣръ пе дїн лънтръ тоатъ зїдїреа шї есте љнчїнсѣ де зп мїнѣнат фріс (зп фелїѣ де врьѣ). Ачест фріс дїн марморъ де Карара сковїтъ, љнфѣдошазъ історїа чеа веке а Германїлор дела епоха мїтїкъ (фавѣлоасъ) пѣп' ла крещїпареа лор прїп Сан-Бонїфадїс, шї есте маестрїтъ де професоръл Вагнер дела Рома. Престе піластре се афлъ ашезате статѣе де зїпеле Валкїре де 12 палме, каре спрїжїнеск плафондъл. љнтре ачеїї піластрі сѣнт ашезате гръпе (маї тълте фїгърї) шї вїѣсте (капъл пѣп' ла піепт) кѣпѣпате де зїпа вїкторїеї (вїрїндеї).

Алѣтѣре къ астъ салъ есте зп портїк (тїндъ) къ шасе колоане іонїче, менїт, прекът се vede а кѣпрїнде монѣментъл файмосълї врїтор. љн досъл Валалеї, аскънс де цїклъл тѣптелї, есте о зїдїре фрѣмоасъ, љн каре лъкѣеск інспекторїї шї гвардіа, шї тоатъ коаста пѣдѣроасъ а тѣптелї аре а се префаче љн о грѣдїнъ.

А. Ром.

КЪ ТРЕ МІЕРЛЪ!

(Поезіе попъларъ.)

Пасѣре галвїпъ 'н чїок!
Рѣѣ мї аї кѣнтат де порок,
Де д'ар кѣдѣа клопцъл тѣѣ,
Кѣт мї аї кѣнтат тѣ де рѣѣ.

Къ тоатъ вїаца теа
Аї кѣнтат сѣ'мї фїе реа,
Шї тоате зїмеле теле
Декѣт вѣѣе, маї тълт реле.

Кѣт пѣ д'а фост дїе грѣацъ,
А'мї кѣнта мїе де фацъ!
Ш' амї префаче траїл меѣ
Дїн вїне л' атѣта рѣѣ.

Доаръ черїл чел де сѣс,
Соарта теа дїе'дї а спѣс:
Кѣт сѣ фїѣ неферїчїт
Дїн лѣагънѣ, пѣп' ла сѣжршїт.

Нѣ vedēā inima mea,
Кѣт де фервїнте їзвѣа,
Ш' акѣмаї на слоїѣ де гїацъ
Рече, фъръ де вїацъ.

Мїерлъ! версъл тѣѣ сѣвѣїре,
Кѣчї кѣнта тот десѣрѣїре,
Прїтѣвара љн зїорї,
Фїе сѣпїнѣ, фїе порї?

Прѣпѣдї-с'ар кѣвѣл тѣѣ,
Кѣт аї врѣт тѣ рѣлл меѣ;
Сѣ'дї рѣтѣѣ пѣї пѣстїї,
Ла фере дїн везвнїї!

Ах, кѣчї пѣ сѣнт вѣпѣторїѣ,
Сѣ прївѣск кѣнд вреаї сѣ сворї,
Ш' атѣчї сѣ'дї траг дрепт респлатъ
Пентрѣ версѣдї, о сѣдѣатъ!

Саѣ дѣа'шї авеа вр'о пѣтере,
Сѣ'дї арѣт а теа дѣрере;
Атѣчї доар аї љнчета
љнтр'атѣт а тѣ тѣстра.

Дар' тѣ нѣ ещѣ рѣдѣеа,
 Нічі порѣтвѣ, нічі тѣртѣеа;
 Къчѣ ачеле щѣѣ крѣца
 П' о інітѣ ка нѣ а теа.

And. Мъръшанѣ.

Чѣа дѣнтѣіе вѣбліотекѣ де овѣце
 шѣ чел дѣнтѣіѣ вѣбліотекарѣі.

Ноі акѣм авѣм маі атѣтеа вѣбліотечѣі,
 къте кѣрѣці сѣ афла маі де тѣлт, шѣ наѣіне
 (фоі) маі тѣлте дѣ кѣрѣці, декѣт фрѣвѣ
 пе копачѣі. Акѣма нѣ фоарте грѣѣ а аѣце
 кѣрѣціле, че воіт аѣ чеѣі, пѣнтрѣ-къ тѣл-
 цѣтеа а прѣтѣіудѣеа рѣспѣндѣтелор про-
 дѣкте щѣіудѣѣі е де тотѣлѣі тот марѣ; о-
 дініоарѣ дѣ цѣнтѣрѣіле чѣлеа маі дѣпѣртате
 ла лок апѣміт къѣта отѣл сѣ къѣлѣторѣа-
 скѣ спре а афла коморѣ дѣховнѣчѣщѣі, карѣ
 дѣсѣ акѣма дѣтрѣ атѣта с'аѣ дѣттѣлѣіт,
 дѣкѣт чел маі стрѣдалнѣк четѣіторѣіѣ авѣа
 поате четѣі а сѣта парте пѣтмаі ачелорашѣі
 кѣрѣці, карѣ дѣ кѣрсѣл зпѣі анѣ сѣ івѣск.

Ўніі дѣн чѣа маі де овѣце пласѣ а оа-
 менѣлор дѣ тімпѣл де акѣм четѣск маі
 тѣлт, декѣт одініоарѣ дѣвѣдѣціі нѣі дѣ-
 цѣленѣціі, шѣ доарѣ ла атѣта ва сѣ вѣе дѣ-
 къ, дѣкѣт оамѣніі дѣ зпѣле четѣціі пѣ вор
 сѣ дѣкеапѣ де кѣрѣці, прѣкъм Авѣрѣціі де
 вѣроаѣе. Дѣ тімпѣл де акѣм сѣ дѣгѣте маі
 тѣлт, декѣт сѣ містѣвѣѣе, сѣ четѣѣе фо-
 арте тѣлт, шѣ сѣ дѣваѣѣѣ фоарте пѣціп,
 дѣховнѣка містѣвѣіре а зпѣра пѣсте тѣсѣрѣ
 дѣтѣрѣітѣціі слѣѣѣѣѣціі дѣ анѣѣ рѣа старѣ сѣ
 аѣлѣ, прѣкъм чѣа фѣсікъ. — Нѣпѣтѣратѣле

вѣбліотечѣі дѣпѣрѣтѣѣѣѣѣѣѣѣѣ сѣ пот сокотѣ
 ка нѣіѣе оспѣтѣрѣіі, шѣі прѣѣѣлѣі де галап-
 терѣі пѣнтрѣ четѣіторѣіі шѣі четѣіѣоарѣле а тім-
 пѣлѣі де акѣма.

Пѣтѣлѣтѣл ера дѣстѣл де дѣвѣкѣіт, кънд
 чѣа дѣнтѣіѣ вѣбліотекѣ де овѣце, саѣ адѣпа-
 реа де тѣлпѣскрѣісе ла Александрѣа дѣ ка-
 пітала Егѣпетѣлѣі, прѣіп рѣіга Птолѣмѣѣс Лагі
 с'а ашезат. О парте а еі — 400,000 тѣлпѣ-
 скрѣісе — сѣ пѣѣеа дѣ тѣѣѣѣѣ, карѣ дѣ Врѣп-
 хіон, чѣа маі фрѣѣѣоасѣ парте а четѣѣціі А-
 лександрѣа сѣ афла; чѣеамаѣлѣтѣ парте —
 300,000 тѣлпѣскрѣісе дѣ Сѣраніон дѣ тѣлпѣ-
 плѣл сѣранѣічѣскѣлѣі Жѣе, ста пѣсѣ дѣ рѣнд.

Дѣ тѣѣѣѣѣ дѣсѣ пѣзѣтмаі фѣііі спѣрѣітѣлѣі
 а дѣвѣдѣцілор ла пѣмітѣле 400,000 папѣ-
 рѣіде, чѣі дѣкъ шѣі пѣрѣіңціі лор, дѣсѣшѣі дѣ-
 вѣдѣціі авѣрѣ лѣкъіңѣѣ лѣверѣ, зндѣ чѣі
 де пѣ зрѣтѣ пѣ лѣкѣгѣ ачѣеа авѣа шѣі кост
 пѣ тоатѣ вѣаѣа.

Ачѣеастѣ вѣбліотекѣ дарѣ пѣзѣтмаі къ
 къпрѣіѣдеа прѣвѣчѣі літератѣрѣі, чѣі шѣі де пѣ-
 рѣіңціілор авѣа грѣіѣе; пѣзѣтмаі къ авѣа де
 дѣтѣмѣіѣторѣіѣ пѣ зп краѣѣ, карѣ деодатѣ
 ера фѣндѣторѣл монархѣіѣ грѣчѣѣціі дѣ Егѣ-
 пет шѣі дѣчѣпѣѣѣѣл вѣстѣітѣі фаміліѣі а
 Птолѣмѣілор, чѣі дѣкъ пѣстіжлѣчѣіт ера
 пѣсѣ дѣ патрѣіпѣреа Зѣілор, акѣрѣра ікоанѣ
 дѣфрѣтѣсѣѣа ачѣст тѣлпѣлѣ, пѣ акѣрѣі
 поартѣ зп епѣіаф вѣстеа, къткъ аічѣі део-
 датѣ пѣтрѣдѣіѣл дѣховнѣчѣск шѣі тіжлѣоачѣ
 лѣкъіѣѣѣѣ се пот афла.

(Ва зрѣма.)